

Nro. 36.

**A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.**

*Költ Bétsben Novembernek 3-dik napján 1797-ik
osztendőben.*

B é t s.

Spárta várossa felölli azt írják a' *Historicusok*, hogy a' nagy törvénytévő *Status ferjia Licurgus* rendelkezéséből, nem lett volna köfalakkal környül vétettetve, minthogy *Licurgus* úgy gondolkozott vala, hogy a' városokat nem a' köfalak, hanem a' benne lakozó férjfiak virtussai tehetik erőssé; és hogy a' melly városnak hívséges és tanúlt vitéz polgárjai vagynak, azok akármelley kemény bástyáknál és köfalaknál is sokkal elébb valók. — Továbbá azt tartotta vala *Licurgus*, hogy a' köfalak környül vétetésen kívül lévő városokbeli lakosok, a' virtusnak megszerzésére inkább ösztönöztetnének, és hogy azok

az ellenség eleibe meffze ki-menvén, tellyességgel meg nem szenvednék, az ellenségnek az ő városokhoz való közelittését, a' melly törvényt *Licurgusnak*, a' *Spárta* béliek egynéhány száz esztendőök elforgások alatt meg is tartották vala. — Itt *Bétsben* a' város Magyar Ország felől való azon köfalát, mellyet a' közelebb múlt *Aprilisben* készitettének vala, a' fő Harmintzad (Mauth) háza előtt, a' közelebb múlt héten le kezdték rontani, a' hol már, mint ennekelőtte is, a' terhelt szekerekkel, minden akadályon kívül, lehet a' városból ki, 's bé-járni.

A' Császár Ö Felsége, a' Császárné Ö Felsével együtt, a' *Laxenburgi* nyári lakhelyekből, az ide való *Udvari* lakhelyekbe bé-jöttek. — A' Cs. Kir. Hertzegek is, a' kik a' közelebb múlt nyáron a' *Szépkuti* (Schönbrunni) Királyi lakhelyben lakoztanak vala, hasonlóképpen ide *Bétsbe* bé-költöztenek.

Helvétzia.

Basiléából Oct. 17-kén. A' Frantzia Commissarius *Maingot*, a' *Bernai* Statustól egyenesen megkivánta, hogy az *Angliai Wickhám* nevezetű követet, onnan küldje-el, de a' *Maingot* ezen kívánságára, a' *Bernai* Statusok azt felelték, hogy *Bernába* ennekelőtte is mindig lakott *Angliai* követ, mellyhez képest a' *Bernai* Status ilyen fontos foglalatosságban magától semmit nem tsinálhatna, hanem ezen kívánságot a' több Statusoknak is elejekbe kellenék terjesztenie. A' *Maingot* kívánsága az egész *Helvétziában* nagy lármara adván alkalmatosságot, végtére, a' *Bernai* igazgató szék két tagjai *Tiltier* és *Mutach* a' végett küldettettek el *Párisba*, hogy a' *Bernai* Status mostani ügyét 's baját, a' Frantzia Directorium eleibe terjeszszék. — Generál *Augereau* egy rakás Frantzia tisztekkel együtt, Oct. 16-kán érkezett vala meg *Bernába*, kinek tiszteletére, az oda való tanáts egy deputatiót küldött vala ki. — *Breisgauban* és *Schwarzwaldon* a' Császáriak keményen kezdték

magokat öszve húzni, a' hol a' föld népit is, a' közönségesen való fegyver fogásra készittik.

Frantzia Respublika.

A' mint *Párisból* Oct. 14-kén írják, az oda való igazgató szék, a' dolgokkal még ming keményen bánik. — Az Emigránsok még mind condemnáltatnak, a' kik pedig valahol még titokban tartozkodnának, nagy szorgalmatossággal kajtatatnak fel. — A' Justiz-Minister Oct. 8-kán költ irására, a' Frantzia Directoriumtól, a' törvényzékekhez mindenfelé, újj rendelések küldettettek ki, mellyek az el fogattatva lévő Emigránsokkal való bánásbeli módot foglalják magokban. — A' kiknek halállal való meg büntettetése, a' Sept. 5-kén költ törvény által, a' meg nem határozott számkivetésre való iteltetésre változtatott vala által, azok iránt a' Directoriumtól azt kívánják, hogy a' Directorium a' számkivetés helyét egyenesen ki nevezze, a' mig pedig e' meg esnék, addig az Emigránsok közül senkit is, sem egy, sem pedig másfelé ne vigyenek. — A' hires *Cormantin* felöll az a' hir, hogy köröm közü akadván *Dijonba* vitettetett volna. — A' Frantzia Ország belső részeiben a' tsendesség még tellyességgel lábra nem állatt, és a' Departementumok közül nem egy kettő van nagy nyughatatlanságban. — A' *Calvados* nevezetű Departementumban lévő ifjak, a' Requisitionba való vételektől az által szabadúltak ki, hogy ha ök katonákká tétettettek volna, a' szerént a' szántás vetésre való nézve, az egész Departementumban felette nagy kár okoztatott volna, mellyhez képest, az oda való ifjaktól tsak azt kívánják, hogy ök a' magok lakhelyekben, tsak olyan szolgálatot tégyenek, mintha nemzeti gárdák vólnának, de hogy ezen szolgálataikat tökéletesen tellyesítsék, a' töllek szorossan meg kívántatik.

A' mint *Párisból* Oct. 15-kén írják, ottan újjra egy öszve erküvés nyilatkoztatott ki. — Hogy a' Frantzia Ország déli részében ebül folynak a'

dolgok, a' *Journal des Hommes Livres* szerzője azt erőssíti, melly szerént a' fel-támodás zárlait már egynéhány Departementumokban fel-üttettek, a' mellyekben a' mostani igazgatás módját, tellyes-séggel nem akarják magokévé tenni. — *Les Landes, le Lot, le Tarn, l' Aveyron, la Lozere, l' Ardèche, le Rhone et Loire l' Isere, Vaucluse les Bouches du Rhone*, és még egynéhány helységek, a' Contrarevolútióra való nézve olyan lántzat húztak, a' melly által Frantzia Ország déli részét a' többtől el-szakasztván, a' hazafiak között való had tüze, szinte lángat vét.

A' Frantziák *Mannheimi* vólt Kommandánsokat, *Montaigut*, a' ki a' fogság szennyét már 18 hónaptól fogva viseli, a' nélkül hogy vagy egyszer kérdőre vonattatott volna, a' *Pichegrü* áldozatra való állatjának tartják lenni, a' ki iránt a' mostani hadi Minister, már olyan parantsolatot adott-ki, hogy az ő dolga állapotja, minden késedelmen kívül meg-visgáltassék. — Az 500 személyekből álló tanáts Oct. 17-kán tartatott ülésiben, a' Német Orzági ármádia ártillérie Kommandánsa, Generál *Debellenek*, egy olyan írása olvastatott fel, a' mellyben a' meg-hólt Generál *Hoche* özvegye nagy szükségben való nyomorúságát fedezte fel, azzal együtt, hogy az ő férjétől terhesen hagyatott volna özvegységre, melly írása Generál *Debellenek*, egy Commissiónak, a' rolla való vélekedése adása végett által adattatott. — *Párisban* is nagyon nyughatatlankodik a' nép az iránt, hogy sem a' békességről, sem pedig a' háborúról bizonyost nem tudhat. — A' Já-kobinusok mind a' háború folytatását kívánják, és hogy *Bonaparte*, az útja közepében meg ne álljon, nékie azt a' barátságoson való tanátsot adják.

Minthogy Generál *Augereau* a' Német Ország fekvését nem tudja, erre való nézve, *Mehee* rendeltetett melléje Secretariusúl, a' ki a' Német Ország politikai állapotját jól tudván, Generál *Augereau*, igen nagy hasznát veheti nékie. — A' tractálás végett *Amérikából Párisba* küldetett Deputatusok-

tól, a' mint hirtelik, a' Frantzia Directorium azt kívánta, hogy a' teendő tractalásoknak fundamentumául, Frantzia Ország számára, bonificatióba 17 milliomot tegyenek le. — A' *Pichegrü* és *Moreau* embereihez nem lévén egész Confidentialitással a' Frantzia Directorium, annakokáért, a' *Rénus* mellett lévő várakba, mind az Olasz Országai armádiától fognak a' Kommandánsok küldtetni. A' *Párisi* két tanácsba valaki azt adta fel, hogy az Exnemeseket Frantzia Országból mind számkivetésbe kellenék küldeni, a' kik a' hazájokból ki nem menvén, mintegy 150,000 re vettettetnek. Hogy a' Directorium a' Sept. 4-kén vett győzedelme után, a' dolgokkal még is nem mindennél nagyobb keménységgel bánt, azért a' Jákobinusok nagyon kezdték a' Directoriumot critizálni, annyival is inkább, hogy az Emigránsok is már most nem guillotiniroztatnak, és a' mint a' Jákobinusok mondják, *Robespierre* nem hagyta volna a' dolgot olyan könnyűszerrel menni. — A' Néprepraesentansa *Mercier*, a' ki a' maga filosofiai irásai által a' *lotteriák* ellen olyan erőssen ki költ vala, felállittattván a' nemzeti lotteria, annak Controllorjává tétettetett.

Strafsburgból írják Oct. 19-kén, hogy ottan hiteles tudósítást vettenek volna az iránt, hogyha minden reménységen kívül, a' Császár Ő Felségével való békesség tökéletességre nem mehetne, ez iránt a' *Rénus* mellett lévő Cs. Királyi, és a' Frantzia tábor is, rendkívül való Kurir által tudósittattván, az egymással való ellenségeskedések, 14 napokkal fognának ottan későbbben elkezdettni, mint az Olasz Országai táboroknál.

Német Ország.

Würzburgból Oct. 17-kén. Az ide való fegyvert fogott Ország népe, a' *Mergentheimi* néppel egyesülve, mintegy 80,000 emberekből áll, a' kiknek 38 tábori papjok, és meg annyi orvosok rendeltetnek. — A' fegyvert fogott köz nép, hogy a' maga bátorságát annál jobban megtarthassa,

a' hadi Praesidens Gróf *Rothenhan*, azt ígérte nékik, hogy ő fogja őket vezérelni. És tsak legkissebb mozgásokat vegyék is észre a' Frantziáknak, hogy az ő elé nyomúlásokban megakadályoztassanak, már az iránt minden készülétek megtétettének.

A' *Würzburgi* fejedelmi Püspökség Commissiója által, a' népnek közönségesen való fegyverfogása végett, ebben az esztendőben Oct. 12 kén ilyen értelmű Proclamatió adattatott vala ki: Az Ország igazgatását illető változások, ismét alkalmatosságot adtanak arra, hogy a' Frantziákkal való háború kiütésitől tarthassuuk, a' kik talám az ellenségeskedéshez újra nem sokára hozzá is fogni szándékoznak. Mellyre való nézve, elkerülhetetlenül szükségesnek lenni tartottathatik az, hogy a' föld népe, a' maga tulajdonának megtartására, vagyonjának mególtalmazására nézve, a' fegyverfogásra újra készen legyen, mellyre hogy a' föld népe is örömmel réá áll, azt annyival is inkább lehet reményleni, mivel *Károly Ö* Hertzegsége is, az ide való (*Würzburgi*) Püspöki Fejedelemségnek, ezen hónap 8-kán költ írása által, azt ígérni méltoztatott, hogy a' felkelendő föld népit, a' Cs. Kir. truppokkal fogja fedeztetni, és a' képpen az ellenségnek egy erővel ellent álván, ha kik a' föld népe közül szerentsétlenségéből eltalálnának esni, azoknak özvegyei, és árvái tartásokra is, ő Püspöki Fejedelemségének, atyai képpen gondja fog lenni 's. a' t.

Hanauból Oct. 23-kán. Még eddig a' *Rénus* felső es alsó meljékin, a' Frantzia és Cs. Kir. truppok között semmi nevezetes mozgások nem történtenek, hanem a' Császáriak *Lörrach* felé kezdették most magokat vonni. — Generál *Augereau* a' maga armádiáját akarván megjárni, nem régiben *Basiléában* és *Hünningenben* is vólt, a' honnan Oct. 17-kén ment vilizá *Strafsburgba* — a' kinek fő kvártélja, hogyha a' háború még továbbra is folytattatni fogna, a' mint hírlelik, *Kreuznachba* fog által tétettetni, és az egész hadi

Operatiót onnan fogja igazgatni. — A' *Kéhl* vár romlodozásaiból való meg-újjittásán, tűzön vizen rajta vagynak, és a' mint a' hire jár, a' Frantziák *Kéhl* előtt szándékoznak táborba szállani. — Azok az ostromláshoz tartozó nagy eszközök, a' melylyek nagy darab időtől fogva már *Luxenburghan* vagynak, a' *Máintzi* és *Ehrenbreitsteini* várak eleibe fognak vitettetni. — A' Frantzia truppok *Düsseldorf* felé kezdték magokat vonni, a' mellyeknél lévő tisztek azt beszélték, hogy ők az *Ehrenbreitstein* ostrommal való környül vételire rendeltetenek volna ki, melly ha igaz talál lenni, a' szerént a' *Sámbréi* és *Máási* armádiáknak is, azért kellenék elé nyomulni, hogy az északi armádiának helyet készítsenek. — A' Frantziák északi armádiájok felől azt beszéllik, hogy mivel a' köz katonák nagyon el-kezdettenek volna belölle szök-dösni, tehát azért felette erőssen meg-gyengült volna, és hogy olyan compagniak is vagynak benne, a' mellyekben tsak 40 emberek vagynak, de a' leg erősebb compagnia is 60 embernél többől nem áll. — *Hachenburgból* Oct. 19-kén azt írják, hogy a' Frantziák még mind az *Uckerád* mellett lévő mezőn campiroznak, *Uckerádban* pedig hogy egy nagy magazinumot raktanak volna a' Frantziák, a' hová lisztet és egyéb életre tartozó dolgokat kívánnak hordattatni.

Freyburgból Oct. 14-kén. Alig érkezhett-meg ide annak a' hire, hogy egynéhány kemény truppok bé-fogadások végett, a' szükséges rendelések tétetessenek-meg, azonnal, a' következett 3 napokon, azon lovasság és gyalogság, a' melly *Villingennél* szállott táborba, a' F. M. L. Hertzeg *Fürstenberg* vezérlése alatt, kemény lépésekkel nyomult vala *Waldkirchenen* és *Höllenthalon* keresztül *Breisgauba*, a' *Rénusi* Cordon meg-erössítésére, és hogy azon állásba helyheztethesse magát, a' mellyben akkor vólt, midőn Aprilis végével, az egymással való ellenségeskedések meg-szünvén, fegyver nyugvás köttetett vala. — A' *Bender* Cs. Kir. infanteria regimentje *Freyburgban* állapá-

dott-meg. — Még eddig mindenek tsendességben vagynak, és hogy az egymással való ellenségeskedésekhez újra hozzá kezdjenek, ezt tellyességgel nem hiszik.

A' *Kolóniai* választó fejedelem fel-adásából, a' *Regensburghan* öszve gyülekezve lévő *Imperialis Diéta*, a' *Rénus* bal partyán erőszakoson terjedő *Revolutionalis Systhema* iránt, a' közelebb múlt *Octob. 16-kán*, a' Császár Ő Felségéhez egy *Repraesentatiót* készített.

A' *Hessen Darmstadt* és *Anglia* között kötött segedelembéli tsactatusok, némelly környülallásokra nézve meg-változtanak, mellyhez képest, azok a' segítségre küldetett *Hessen Darmstadt* truppok, a' mellyek *Fiuméből Kroátziába Karlstadtba* tétettettek vala által, a' magok hazájokba visszá fognak térni.

Bambergből *Oct. 17-kén*, *Condé* Hertzeg a' maga ármádiájához tartozó 3 Generálokkal együtt *Oct. 15-ke* estvéjén érkezett-meg ide, másnap pedig *Lipsia* felé vévén az utját, *Blankenburg* felé igyekezett menni, a' hol van a' *XVI-dik Lajos* leg idősebb testvére, a' *XVIII-dik Lajos*. — *Condé* Hertzegről a' mint beszélik *Blankenburgba* meg-érkezvén, onnan a' *Berby* Hertzeggel együtt, az *Orosz birtokba* lévő *Lengyel Országba* fognak által menni.

Lipsiából írják *Oct. 18-kán*, hogy a' *Prussiai* Király Ő Felsége nyavalyája olyan terhes volna, hogy arra való nézve *Berlinben* és *Potsdában* minden téátrumok bé-zárattattanak, és minden közönségesen való mulattságok meg-szüntenek volna.

Olasz Ország.

Roveredóból írják *Oct. 12-kén*, A' *Frantziák Garderzee*, és *Judikarien* határai mellől el-vonták magokat, és azon ispotáljaikat is, a' mellyek *Sálóba* vóltanak visszá kezdették húzni, helyekbe pedig a' *Piémonti* és a' *Cisálpinai* truppok nyo-

múltanak bé. — A' következendő háborúra való planumat, hogyha a' békesség meg nem találna köttettetni, Generál *Kerpen* készítette-el. — Hogy a' *Tirolisiak* millyen' derék karú legények légyenek, ök már azt a' Frantziákkal tapasztaltatták, és hogyha tettzeni fog, a' *Piémontiaknak* és *Cisálpinaiaknak* is szolgálatjokra kélzen állanak.

Insbruckból Oct. 16-kán. Itten minden egymással való beszélgetéseknek tsak a' békesség a' tárgya, azonban pedig a' háborúra való készülétek még mind tétettetnek, és tsak egyedül ebből áll, a' mit mind a' békesség, mind pedig a' háború iránt meghatározva mondhatunk. A' munitiókat minden nap hordják ide, a' mellyeken kívül, itt is sok új munitiókat készítenek.

A' *Bonaparte* álló képét, egy *Ceracchi* nevezetű *Római* születésű kép faragó *Carrarai* márvány köből olyan elevenen ki faragta, hogy tsak a' szollása hijjával van a' kép. — Ezen megnevezett kép faragó kezéből származtanak, a' *Il dik Jósef* és *Laudon* azon mej képei is, mellyek a' *Bétsi* fegyver házban szemléltethetnek. — Nem különben a' *Metastasiójé* is, mellyet a' Cs. Kir. Bibliothekában lehet meglátni. — Ezen *Ceracchi* északi *Amérikában* is 4 esztendeig múlatott, melly idő alatt 5 álló képeket készített ottan, úgymint a' *Franklinét*, a' *Waschingtonét*, és még három nevezetes emberekét.

A' maga fogságából elébb állott Gróf *Antraigues*, a' Frantzia Directorium azon hirdetmenyeit nem igazoknak lenni mondja, melly szerént az ő pugillarissába és több pappirossai között, találtattanak volna meg azok a' planumok, a' mellyek a' *Pichegrú Barthelemy*, és több mások öszve esküvéseket illették.

A' Frantzia Respublika kerületiben circulusában 5 hadi oskolákat szándékoznak felállítani, mellyekbeli tanítottok, a' hazát óltalmazott személyek közül fognak választatni, és valaki ezen oskolák közül valamellyikben 3 esztendőig elő-

menetellel nem tanúlt, senki is addig tisztségre fel nem vétették.

Velentzéből Octob. 20-kán. Az a' rettenetes öszve eszküvés, a' melly a' közönségesen való elterjedett hírek szerént, itten ki-nyilatkoztatott, és a' melly miatt mintegy 70 személyek árestáltatának, tulajdonképpen semmi nem vólt egyéb, hanem tsak egy vak lárma, minthogy a' fő Denunciants *Cercato*, a' maga Companiajával együtt, semmit meg nem tudott bizonyítani, erre való nézve, az árestáltatott személyek is nagyobb részint immár mind szabadon bocsátattanak, a' kik pedig még fogva tartottatnak, azok is rövid idő alatt fogságaikból ki-fognak szabadúlni. — Ezen hónap 20-kán reggel gyúlt vala meg valami úton módon egy puska poros magazin, a' mellyben igen sok bombik, golyóbisok, és mintegy 75,000 kemény patronok, puska töltések vóltanak behelyheztetve. — De hogy ezen tűz okozotté valami kárt, vagy nem? arról a' tudósíttonk nem emlékezik, kettség kívül a' siettség miatt; mert midön a' fennebb irt tudósittását végezte vólna, akkor talált ki-ütni ismét egymás rendbéli tűz, melly nagyon kezdvén harapozni, egy szegeletháznak a' tüztől való meg mentéséért, tsak hevenibe 100 arannyokat ígértének, de ezen tudósittás elindulásáig, még nem találkozott vala olyan ember, a' ki azon pénzt a' fennebb irt mód szerént, magának meg-szerezni kívánta vólna.

Batáviai Respublika.

A' *Batáviai* nemzet', Octob. 16 kán tartatott nemzeti gyűllésiben, külömbkülömbféle projectumok tétettettek vala, mellyekre, a' közelebbről való levelünkben említett tengeri szerentsétlenségek szolgáltatót alkalmatosságot. — A' projectumok közül valók vóltanak ezek: Hogy a' Hollándiai hajós sereget mentől hamarább lehet helyre kellenék állítani. — Az Országon kívül lévő dolgokra ügyelő Commissiótól, azt kellenék megtudakozni, hogy azon hajós sereg, Octob. 7-kén

Texelből mi okra való nézve evezett-ki? és annak ki-evezése előtt, miért nem tiltattattanak-bé, a' Hollándiai kikötő helyekben minden hajók? — továbbá, minden halogatásan kívül azt kellenék meghatározni, hogy a' magokat másoktól megkülönböztetett hajós katonáknak, mitsoda ajándékok, minémű elő-menetelek, és az el-estek árváinak és özvegyeinek, miféle élelmek rendeltessenek; a' meg-sebessedteket a' leg jobb gondviselés alá kell venni, és a' fogságba esteket, nevezetesen pedig Admirál *Wintert*, a' maga fogságából mentől hamarább lehet, ki-kelletik váltani. — Mind ezen projectumok munkába való vétetődhetések végett pedig, egy Commissió neveztetett-ki.

Amsterdamból Oct. 15-kén. Na meg adá a' mi flottánk a' *Texelből* való ki-menetele árrát. — A' leg nagyobb és leg jobb hajóink közül 10 vettenek el az Anglusok, és e' mellett két Admiráljainkat, 600 ágyúinkat, 6000 mátrozainkat és katonáinkat fogták-el; 14 régi hajóinkat öszve lödözve, vissza küldették, 3 fregattáink pedig hogy hová lettenek, még eddig nem tudhatjuk. — Némmelly hajóink az ellenséggel tsudálkozásra méltóképpen viaskodtanak, mások ellenben tsak hamar fel-adták magokat, és az ellenséggel nem sokat viaskodtanak. — A' *Szabadság* és az *Egyenlőség* nevezetű 74 ágyújú két linea hajóink is oda vagynak, a' *General- Staaten* nevezetű hajónkat pedig, az Anglusok nállunk meg hagyták, és úgy tselekedtek mi velünk mintha tsak tréfálkodni akarnának mi velünk. — Admirál *Duncán* megjádította a' maga Rollaját úgy, mint az Angliai nagy Admirálok közül akármellyik, a' kinek jó gyakorlott katonái lévén, a' mi emberünkel tsak úgy bántanak, mint a' matska az egérrel, úgy annyira, hogy végtére mindeneket confusióba ejttenek. — Ha Anglus Admirál *Duncánnak* tsak 8 fregattáival lettenek volna több hajói, a' szerént nekünk Hollándusoknak tsak hirül se mehetett volna egy hajójonk is vissza *Texelbe*. — Már az Anglusok a' mi tengeri hadi erejinket jó formán

megdolgozták, hogy pedig újra egy flottát állítsunk ki, arra mind idő, mind pénz, mind pedig fa nem kevés fog kívántatni, hát még az egyéb kisebb approlékos, de azonban okvetetlenül szükséges dolgok hol vagynak? — A' mi flottánkal nem Anglia, hanem *Brest* felé szándékoztanak vala menni.

Austriai Belgium.

Brüsszelből Oct. 15-kén. A' *Belgiumi* papság úgy tettik, hogy naponként mind inkább keményebb azon fel-tételiben, hogy a' Királyság és az Anarchia ellen való hitét le ne tégye. — *Ant-verpiába* *Mechelnben* és több más helységeken is nem lévén olyan papok, a' kik a' magok hiteket a' Frantziák kívánságaik szerént le-tették volna, e' miatt semmi isteni tisztelet nem tartottatik. — Itt *Brüsszelben* is igen kevesen vagynak olyan papok, a' kik a' magok hiteket le tették volna. — Azok az assignatiók, a' mellyek a' klastromokból ki-küldetett papoknak és apátzáknak adattattanak vólt, és a' mellyek, a' nemzeti jószágok meg-vásárlásakkor, úgy tartottathattak vala, mint kész pénzek, a' Frantzia igazgató szék rendelkezéséből, ismét semmit öröknek lenni hirdettettek ki, mellyek helyet ugyan azoknak birtokossai *Hypothecai* tzedulákat fognak nyerni, de igen kisded summátskáról szollókat, mellyek által azon szegény vólt szerzetesek, újra igen nagy nyomorúságba fognak helyheztetni.

Nagy Britannia.

Az Admirál *Duncán* flottáján lévő Mátrozok, mind igen elevenek és egészségesek, ámbár 4 hónapoktól fogva mind a' tengeren vóltanak *Texel* előtt, de az igazgató szék is nem felejtkezett-el rollok, mivel a' maga idejibe enni, és innya vólót is elegendett küldött az ő számokra. Midőn az Admirál *Duncán* flottája *Yarmouthból* ki indúlt volna, a' Mátrozok kalapjaikat le-vévén így kiáltattattanak-fel: Bár tsak a' *Myn Herrek*, (a' Hol-

lándusok) ésnének most körmünk közibe, megfognok velek *Angliát* experialtatni! — Admirál Lord *St. Vincent (Jervis)* a' *Teneriffa* szigetje megvételéről való ezét még le nem tette, hanem azt kívánta, hogy néki mind a' hajókból, mind pedig a' truppokból illendő segedelmet adjanak, a' mellyek már rész szerént uttyokban is vagynak. Ezen szigetben 18 millió nagy tallérok lévén letétettve, a' mellyeket *Amérikából* vittének oda, és onnan *Texelbe* szándékoztanak által szállítani.

Lord *Malmesbury* felöll az a' hir, hogy *Londonból Báthba* ment volna el. Az Anglusok fre-gattáji, a' Frantziáknak két rabló és 16 ágyújú hajókat vették-el. — Hogy a' Frantziák Portugallusokkal való békességekből semmi sem lett, azt a' közelebbről vett *Londoni* levelek is hirlelik. Az a' *Sandvich* nevezetü hadakozó hajó, a' melylyen a' Mátrozok utólsó fel-támodások történt vala; egymástól egészen tzéjjel ofzoltatott.

Török Ország.

A' mint *Konstántzinápolyból* irják, a' *Velentzei* Respublikától, a' Fényes Porta 18 millió Zechinekét kíván, azon *Smyrnai* égés bonificatiojába, a' mellyet tulajdonképpen a' *Velentzei* lakosok okoztanak. Mellyre a' *Velentzei* követ azt mondta, hogy ámbár a' veszekedést a' *Velentzei* lakosok kezdték légyen is el, de még is a' kárt azért nem tartoznak ki-fizetni, mivel a' tűz a' Jantsárok dühössége által gerjesztetett. — Ezen alkalmatossággal jelentek-meg a' *Konstántzinápolyból* el-menendő, és a' hejibe következő *Velentzei* követek is Frantzia kokardés kalapokkal, és hogy a' Porta, *Candia* és *Cyprus* szigeteit a' *Moréa* fél szigetivel együtt ki-adja, azt a' Portától formaliter meg-kivánták.

Konstántzinápolyból Sept. 25-kén. Az ide való fegyvert készítő házakban nagy szorgalmatossággal dolgoznak. Egy *Brun* nevezetü Svékus, egy 80 ágyújú hajót készített, és az ő testvére is ahoz

hasonló hajó készítésén dolgozik *Sinopeba*. Egy *Rodes* nevezetű Svékus Ingenieur, az ide való kikötő helyben, a' *Svédziában* lévő *Karlskronai* Modella szerént, egy hadakozó hajó újra való megépítésében foglalatoskodik. — Egynéhány nappal ez előtt vettetett-meg azon fundamentum kö is, a' melly körül a' meg-készülendő hadakozó hajó, környül fog hordoztatni, a' melly Cérémonián a' Mufti, a' Nagy Vezér, és a' Kapitány Basa, praesidéáltanak, és mindenik számára egy egy kö készítettett vala. — A' Porta tsillagokból való leg első jövendőlöje, a' Mahumedanusok szokása szerént, még az orát is szorossan meghatározta vala, a' mellyben a' fundamentum könek meg-kelletik vettetetni. A' melly meg-esvén, annakutánna a' Mufti, a' leg főbb Valóságához (az Istenhez) azért kiáltott-fel, hogy ő a' maga áldását és kegyelmét, az *Ottomanniai* Portára árosz-sza ki; és a' meg-számlálhatatlan körüllette álló sokaság hallottára, a' Mahumedánusoknak ezen kedves imádságokat mondotta el nagy fel-szóval: *Nintsen semmi Isten, az egy Istenen kívül, és Mahumed az ő nagy Profetája.* Végtére a' fundamentum kö jukába, egy marok aranyat tévén a' Nagy Vezér, és a' Kapitány Basa is hasonlóképpen tselekedvén, annakutánna a' nép között pénz szorotott széjjel, és a' fegyvert készítő ház előbb való tisztviselői között, köntösök, kaftának, 's több a' félék osztattattanak ki. Ellenben pedig a' kórmányszék által szolgálatba helyezettett minden Frantziák el-botsáttattanak, és a' lovaglő ártilléria compagniája is, a' melly *Párisból* küldettetett vala ide, (*Konstántzinápolyba*) ismét viszá küldettetett Frantzia Országba.

Elegyes Tudósittások.

A' *Lipsiai* újjabb levelek szerént, a' *Prussiai* Király meg-gyógyulásához igen vékony reménységgel vagynak. — A' Hollándusokan vett győzedelmét Admirál *Ducánnak*, az Angliai igazgató szék nem tartotta elégségesnek lenni, nagy ágyú lövöl-

dözések által, csak egy versben közönségessé tettetni, hanem a' ki-szegzett ágyúkkal, a' nagy örömnök miatta, másodszor is keményen tüzeltek. — A' *Philadelphiai* privat levelek szerint, az északi *Amérika* egyesült Statussa Polgárjai, a' Frantziák miatt a' tengeren a' mennyi kárt eddig elé vállottanak, azok mintegy 12 millió Dollarsokra vettettek. — *Albanóban* tűz találván támodni, 80 lakható házak égtenek-el miatta, a' mellyekből következett kár 250,000 Dollarsokra igen könnyen réá vettethetik. — Lord *Bridport* egy hadakozó hajót, a' *Bresti* kikötő hely megkémlelésére indított-el. — Nagnyugoti *Indiából* írják, a' hogy Hollándusoknak még 4 hadakozó hajók érkezett volna meg *Surinamba*. — Az Anglusok *Gibráltári* garnizonjok 5000 emberekből áll.

Azon szülő házba, mellyet *St. Pétersburgban* a' mostani Orosz Császárné a' maga költségén építettett, és a' mellyről a' közelebb ment levelünkben is emlékeztünk vala, a' házas, jó erkölcsű, 's szegény szülő asszonyokat vétetteti-bé Ő Felsége, a' kiknek beteg ágyokban olyan jó gondjokat viselteti, hogy azzal a' leg első rangú asszonyok is meg-elégedhetnének. — A' Bábáságra is 20 személyeket készített a' fennebb említett Császárné, a' kiknek mind eledelekről, mind ruházatjokról, maga fog kegyelmesen gondoskodni, mint valamely Felséges gondolkozással, és érzékenységgel bíró nagy Felség.

Magyar Ország.

M. Ovárból Oct. 12-kén. Minekutánna a' Kapitány *Sánta József* Úr vezérlése alatt való Nemes Magyar *Insurgens* sereg, *Magyar Ovárba*, *Szent Ferentz* napján bé szállott volna, a' csak most említett Kapitány Úr, azonnal azon gondolkozott, hogy a' mi Felséges Királyunk neve napját, a' maga vezérlése alatt lévő sereggel, mikor, és mi móddal innepelhesse meg mentől nagyobb tiszteséggel lehet? Ehezképest azon Innepi nap fenn tartására, Oct. 6-kát rendelte vala, a' mikor a'

*Moson és Ovár között lévő térségen, az Isteni szolgálathoz alkalmas nagy sátor üttettetett vala fel, melly alá a' Sz. Mise ki szolgáltatására való nézve, azon sátor alá oltár is készítettvén, reggeli 9 órakor a' Kapitány Úr vezérlése alatt, az egész katonai sereg lobogó zászlóval az említett térségre ki-szállott, mellyet a' Nms. Vármegye, és az Uraság tisztyei, a' Polgárokkal együtt, a' ki-rendelt helyre követtek. — A' katonaság ló hátton, a' sátor előtt mintegy 60 lépésnyire azért tsinált frontat, hogy az aldozó papot annál könnyebben láthassa, és hogy az oda gyült nepség is, két oldalról a' sátor előtt álván, egyik a' másikat, az ő áhítatosságokban meg ne akadályoztassák. — A' Papi functiot az Ovári Plébánus, és titulalt Kaptalanbeli *Stampf József* Úr, ki is már őszibe elegyedett tisztes Uri ember, nagy örömmel vállolta fel-magára, a' Szent Mise alatt pedig mozsár ágyúkkal háromszor adattatott *Salve*. — Vége lévén a' Sz. Misének, a' katonaság is ugyan tsak frontat tsinálván, a' sátorhoz mintegy 30 lépést azért közelített, hogy a' Plébánus Úrnak az ondictioját, a' mellyben ötet, a' Királyhoz és Ország-hoz való köteles hűségre intette, annál könnyebben meg-érthesse. Midőn már az Isteni tiszteletnek egészen vége lett volna, Kapitány *Sánta* Úr, a' jelen lévő közönség előtt, a' maga alatt lévő katonáival olyan manovert tett, a' mellyből kitettzett, hogy a' jó vezérnek, az alatta való vitézei is, jó magok viseletű katonák, mint a' kik a' hadi gyakorlásokban tartani szokott regulákat, leg szorossabban meg-szokták tartani. Az Ovári Nemes Insurgens seregnél lévő Tisztek ezek: Gróf *Andrássi József* Obester, Kapitány *Sánta József* Úr vólt Fő Szolgabíró, Fő Hadnagy *Vörös János* V. Notarius, második Fő Hadnagy *Szalai Péter* Vármegye esküttye, Al-Hadnagy *Lachmayer Mátyás*, az Ovári Uradalomnál Cancellista. Ezekon kívül vagynak a' seregnél lévő Strázsamesterek káplárok, 's több más alacsonyabb rendű személyek.*